

РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ У БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація. Розглянуто ризики банківської діяльності України та основні методи мінімізації кредитного ризику.

Аннотация. Рассмотрены риски банковской деятельности Украины и основные методы минимизации кредитного риска.

Annotation. We consider the risks of banking activities in Ukraine and basic methods of credit risk minimization.

Ключові слова: банк, кредитний ризик, мінімізація ризику, ризик.

Економіка нашої країни знаходиться під впливом наслідків світової фінансової кризи, також у критичному стані перебуває і вітчизняна банківська система. Тому дуже важливо визначити, які ризики впливають на діяльність банків у наш час та які з них є домінуючими, щоб обирати ефективні методи їх мінімізації.

Теоретичні та практичні аспекти даної проблеми досліджують багато вчених, серед яких слід назвати таких, як: Бобиль В. В., Вітлінський В. В., Кудіна В. Г., Слобода Л. Я. та ін. Але, зважаючи на післякризові умови господарювання в яких опинилась економіка країни в цілому та банківська система зокрема, дослідження і виявлення найефективніших методів ризик-менеджменту є досить актуальною проблемою, що потребує подальшого дослідження.

Метою роботи є дослідження ризиків банківської діяльності та виділення ризику, який найчастіше зустрічається у роботі банків України, а також основних методів його мінімізації.

Банк – юридична особа, яка на підставі банківської ліцензії має виключне право надавати банківські послуги, відомості про яку внесені до Державного реєстру банків [1]. Щоб не стати банкрутом, банк повинен слідкувати за своїми ризиками та у разі необхідності мінімізувати їх.

Існують різні класифікації ризиків. На думку автора, найбільш узагальнена класифікація подана Х. ван Грюнінгом (рис. 1) [2].

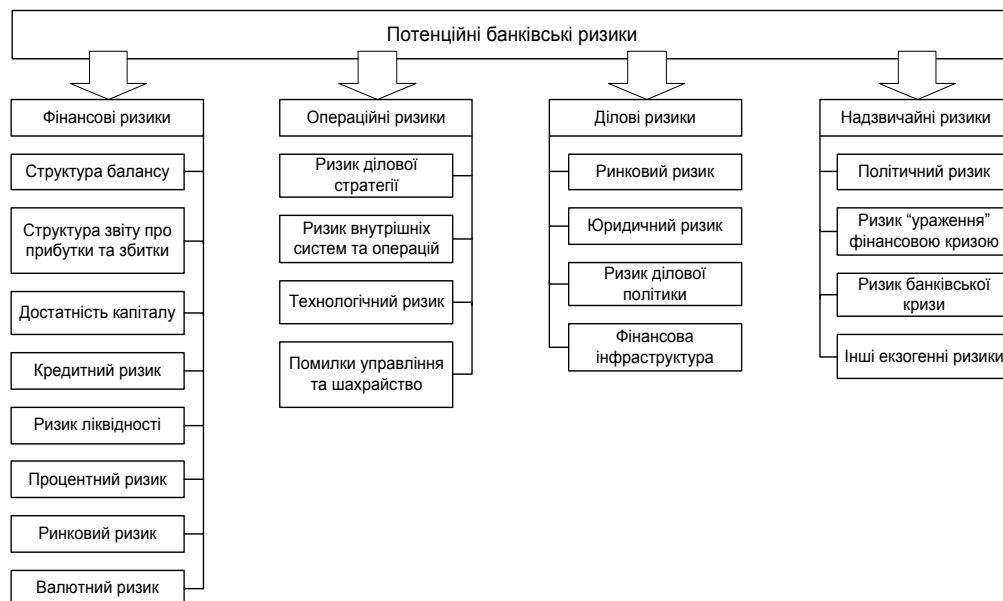

Рис. 1. Класифікація банківських ризиків за Х. ван Грюнінгом

Перевагою даної класифікації є те, що науковець виділяє чотири категорії ризиків: фінансові, операційні, ділові та надзвичайні, які, у свою чергу, поділяються на відповідні типи.

Кудіна В. Г., досліджуючи різні класифікації ризиків, зазначає, що у закордонній та вітчизняній літературі банківські ризики класифікуються за різними критеріями [2]. Аналізуючи класифікації, які наведені Кудіною В. Г. [2], можна зробити висновок, що кредитний ризик домінує та має вагомое значення серед інших видів ризиків.

За допомогою контент-аналізу було узагальнено поняття "кредитний ризик", яке визначено як ризик кредитора отримати збитки або негативні наслідки через неспроможність клієнта сплатити відсотки чи основну суму боргу, які зазначені в умовах договору. Як вже зазначалось, щоб банк був прибутковим підприємством він повинен

регулювати свої кредитні ризики. Проаналізувавши методи управління кредитним ризиком, які пропонують такі вчені, як М. Соловей [3], О. Сідак [4], В. Бобиль [5], можна виділити основні методи управління кредитним ризиком, що наведені на рис. 2.

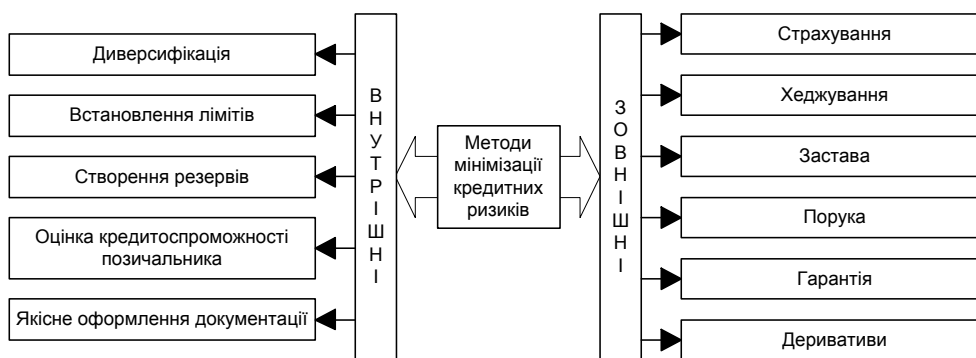

Рис. 2. Методи управління кредитним ризиком

Усі методи управління кредитним ризиком автор умовно розподілив на зовнішні та внутрішні. Треба зазначити, що у різних ситуаціях банк обирає різну тактику, що стосується забезпечення повернення позик. На прийняття рішень щодо тактики впливають як зовнішні, так і внутрішні фактори. Звісно, перш за все треба звертати увагу на такі внутрішні методи управління кредитним ризиком, як оцінка кредитоспроможності позичальника, якісне оформлення документів та інші, але якщо банк не забезпечить кредит заставою чи гарантією, тобто не застосує зовнішні методи мінімізації, то також може понести збитки. Отже, на думку автора, лише гармонійне поєднання зовнішніх та внутрішніх методів управління кредитними ризиками призведе до їх мінімізації, що сприятиме розвитку банківської діяльності.

Наук. керівн. Чистякова А. В.

Література: 1. Про банки і банківську діяльність : Закон України за станом на 22.09.2011р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>. 2. Кудіна В. Г. Класифікація ризиків у банківській сфері: теорія та практика / В. Г. Кудіна // Вісник Східноукраїнського університету ім. В. Даля. – 2011. – № 15 (169). – Ч. 2. – С. 34–39. 3. Соловей М. Сек'юритизація банківських активів у контексті управління портфельним кредитним ризиком / М. Соловей // Вісник НБУ. – 2010. – № 1. – С. 22–25. 4. Сідак О. Кредитний ризик та формування банківських резервів в умовах кризи / О. Сідак // Фінансовий ринок України. – 2010. – № 5. – С. 6–7. 5. Бобиль В. В. Становлення сучасної системи ризик-менеджменту в кредитних установах / В. В. Бобиль // Банківська справа. – 2007. – № 3. – С. 65–76.